

PATIENTRETTIGHEDER

Vejledning for patienter og pårørende

Det kan være svært at overskue de mange regler i det danske sundhedssystem. Hvilke rettigheder har jeg når jeg er henvist til et offentligt sygehus og hvornår? Hvem kan jeg henvende mig til, hvis jeg har spørgsmål? Hvor kan jeg klage?

Derfor har Brancheforeningen for Privathospitaler og Klinikker, BPK, lavet denne pjece. Pjecen har til formål at give patienter og pårørende et lettilgængeligt overblik over regler og rettigheder i sundhedsvæsenet i forbindelse med frit og udvidet frit valg af sygehus for patienter

- der er henvist til en diagnostisk undersøgelse og/eller behandling på et offentligt sygehus
- der har fået udsat eller aflyst deres operation
- der er henvist til psykiatrisk undersøgelse og/eller behandling

Har du flere spørgsmål eller drejer det sig om livstruende kræft- og hjertesygdomme, er du velkommen til at kontakte privathospitalernes patientvejleder enten via E-mail: patientvejleder@privatehospitaler.dk eller på telefon 86 20 99 88 – telefontiden er mandag til torsdag kl. 10.00-15.00

KONTAKT

Du kan læse meget mere om dine rettigheder på vores hjemmeside:
www.privatehospitaler.dk

Hvor kan du blive behandlet – og hvor hurtigt har du ret til at komme til?

Frit valg er ikke bare frit valg. Du skal

derfor være opmærksom på at der findes to slags frie sygehusvalg. Det ene – det frie sygehusvalg – giver dig ret til at vælge hvilket offentligt hospital du helst vil opereres på og det andet – Det Udvidede Frie Sygehusvalg, DUFV – giver dig mulighed for at vælge behandling på et privathospital, hvis ventelisten overskrider en måned.

Frit sygehusvalg

For at blive undersøgt eller behandlet på et offentligt hospital, skal du henvises fra en praktiserende læge eller speciallæge, medmindre du har behov for akut behandling.

Når lægen har vurderet, at du har behov for undersøgelse eller behandling på et hospital, kan du selv vælge, hvilket offentligt hospital eller privat specialhospital med driftsoverenskomst med regionerne, du vil behandles på.

Vælger du at blive behandlet på en afdeling på et offentligt hospital uden for din bopælsregion, kan den afdeling, du har valgt, dog afvise at modtage dig, hvis der ikke er plads.

Det frie sygehusvalg gælder både, når du henvises til indlæggelse og til ambulatant behandling samt genoptræning. Mulighederne for frit valg til højt specialiserede afdelinger afhænger dog af din sygdom.

KONTAKT

Du har ret til at få råd og vejledning af den læge, som henviser dig eller du kan kontakte en patientvejleder i den region hvor du bor. Læs mere på:
www.venteinfo.dk

I få tilfælde kan der ikke vælges:

- Hvis du pludseligt bliver syg og har brug for akut behandling uden forudgående lægehenvi sning. Du vil da blive bragt til nærmeste hospital med ambulance.
- Hvis hensynet til dig som patient taler for det, kan muligheden for at vælge et psykiatrisk behandlingssted begrænses.
- Hvis du har valgt en højt specialiseret afdeling og din sygdom ikke kræver behandling på dette niveau.

Udvidet frit sygehusvalg

Er du henvist til en diagnostisk undersøgelse, og/eller behandling - herunder forundersøgelse, på et sygehus i din hjemregion eller på et sygehus din region samarbejder med, skal afdelingen indenfor 8 hverdage oplyse dig om de kan tilbyde dig undersøgelse/ behandling indenfor en måned.

Kan de ikke det, har du ret til at få undersøgt dine muligheder for at vælge et privat hospital eller klinik her i landet eller i udlandet, som har indgået en aftale med Danske Regioner, om den undersøgelse/behandling du skal have foretaget.

KONTAKT

Du kan se hvilke private hospitaler/klinikker, du kan vælge på:

www.sygehusvalg.dk

Her kan du eventuelt også se, om der er indgået aftale om den undersøgelse eller behandling, som du skal have foretaget. Vælger du at blive behand-

let på et privathospital må ventetiden på behandling ikke være længere end ventetiden på regionens hospitaler eller på regionens samarbejdssygehuse. Hvis hospitalet ændrer datoen eller aflyser en planlagt operation, har du også mulighed for at vælge et privat hospital. Det er også i dette tilfælde en betingelse, at der er indgået aftale med Danske Regioner om den operation, som du skal have foretaget.

KONTAKT

Du kan få yderligere oplysninger om Det Udvidede Frie Sygehusvalg ved henvendelse til privathospitalernes patientvejleder på telefon: 86 20 99 88 eller ved at sende en mail til: patientvejleder@privatehospitaler.dk

Transport

Du skal være opmærksom på, hvis du benytter det frie eller det udvidede frie sygehusvalg skal du selv sørge for transporten til og fra undersøgelse og/eller behandling. Der er dog visse undtagelser, som du kan få nærmere oplyst på regionernes patientkontorer.

Psykiatrisk behandling

Er du henvist til psykiatrisk behandling, har du også ret til frit sygehusvalg og i visse tilfælde også udvidet ret til både psykiatrisk undersøgelse og behandling på et privat hospital/klinik, der har en aftale med Danske Regioner. Dog er reglerne en smule anderledes end ved almindelig hospitalsbehandling.

Børn og unge i psykiatrien

Er du ikke fyldt 19 år, og er du blevet

henvist til psykiatrisk undersøgelse på et offentligt sygehus eller samarbejds-sygehus, bliver dine valgmuligheder udvidet, hvis du skal vente mere end 2 måneder. Du har da ret til at få undersøgt dine muligheder for at blive undersøgt på et privathospital, som har en aftale med Danske Regioner, se:

www.sygehusvalg.dk

Du skal kontakte afdelingen for at få videresendt henvisningen fra sygehuset i din bopælsregion til det privathospital/-klinik, du vælger.

2-måneders ventetiden beregner man fra datoen, hvor sygehuset i din bopælsregion modtager henvisningen, og frem til den dato undersøgelsen kan foretages.

Er du henvist til psykiatrisk behandling på et sygehus i din bopælsregion eller på et af de sygehuse, regionen plejer at samarbejde med, bliver dine valgmuligheder også udvidet.

Hvis du skal vente mere end 2 måneder på behandling, og den psykiatriske undersøgelse har vist, at du har behov for at modtage behandling inden for 2 måneder for at undgå forværring af din sygdom, kan du vælge at blive behandlet på et aftalesygehus. Du skal kontakte afdelingen for at få videresendt henvisningen fra sygehuset i din bopælsregion til det privathospital/-klinik, du vælger.

2-måneders ventetiden beregner man fra den dag, hvor undersøgelsen er afsluttet.

Undtagelser fra udvidede rettigheder for børn og unge i psykiatrien

Du kan ikke vælge at blive undersøgt eller behandlet på et sygehus, som har længere ventetid end sygehuset i din bopælsregion eller regionens samarbejdssygehuse. Dette gælder også, selvom ventetiden på alle sygehusene overstiger 2 måneder.

Er du blevet undersøgt på et aftalesygehus efter de udvidede rettigheder til undersøgelse, og har du behov for behandling inden for 2 måneder, kan du dog vælge at blive behandlet på det sygehus, hvor du er blevet undersøgt, hvis sygehuset kan påbegynde behandlingen af dig i umiddelbar forlængelse af undersøgelsen. Dette gælder, selvom du bliver tilbudt behandling inden for 2 måneder på et sygehus i din bopælsregion eller på et af regionens samarbejdssygehuse.

Voksne i psykiatrien

Er du fyldt 19 år, og har en læge henvist dig til psykiatrisk behandling bliver dine valgmuligheder udvidet, hvis du skal vente mere end 2 måneder på behandling. Overskrider ventetiden to måneder, kan du i stedet vælge at blive behandlet på et af de psykiatriske hospitaler du finder på:

www.sygehusvalg.dk

Det kræver blot en viderehenvisning fra sygehuset i din bopælsregion til det sygehus, du vælger.

2-måneders ventetiden beregner man fra datoen, hvor sygehuset i din bo-

pælsregion modtager henvisningen og frem til den dato, hvor behandlingen, herunder undersøgelsen kan finde sted.

Undtagelser fra udvidede rettigheder for voksne i psykiatrien

Der er dog en enkelt undtagelse fra de udvidede rettigheder. Du kan ikke vælge at blive undersøgt eller behandlet på et sygehus, som har længere ventetid end din bopælsregions sygehus eller samarbejdssygehus. Dette gælder også, selvom ventetiden på alle sygehusene overstiger 2 måneder.

Informationspligt

Hospitalet har pligt til at oplyse om reglerne, ventetider m.m. Det betyder, at senest 8 hverdage efter, at hospitalet har modtaget henvisningen fra din læge, skal du bl.a. oplyses om:

- Dato og sted for undersøgelse og/eller behandling.
- Ventetider på behandling på regionens hospitaler og samarbejdshospitaler.
- Om regionen kan tilbyde dig undersøgelse/behandling indenfor ovenstående tidsfrister.
- Om dine muligheder for at benytte det frie sygehusvalg, det udvidede frie sygehusvalg eller dine udvidede rettigheder inden for psykiatrien.

Patientens ret til information

I forbindelse med din sygdom og behandling skal du bl.a. have en grundig, individuel information om hvad du fejler, hvilke behandlingsmuligheder der findes, mulige komplikationer og evt. bivirkninger og det forventede resultat af behandlingen. Hvis du fravælger den foreslåede behandling, skal du informeres om konsekvenserne.

Kontaktpersoner

Du vil få tildelt en kontaktperson til din behandling, i forbindelse med din indlæggelse eller ambulante behandling. Kontaktpersonen skal sammen med dig sikre at behandlingsplanen følges.

Da personalet har tavshedspligt, skal du bestemme om dine pårørende skal modtage oplysninger om dine helbredsforhold. Du kan blive anmodet om at underskrive en samtykkeerklæring, som til en hver tid kan trækkes tilbage.

Aktindsigt

Hvis du er fyldt 15 år, har du ret til at få oplyst, hvad der står i din journal, som bl.a. indeholder: Personlige data, diagnose, sygdomsforløb og resultater af undersøgelse og behandling samt evt. korrespondance med praktiserende læger m.fl.

Ønsker du en kopi af din journal og /eller optegnelserne vedrørende sygeplejen, kan du anmode om dette mundtligt/skriftligt. Du skal da inden 10 dage

have besked om hvornår den kan foreligge. I enkelte tilfælde kan du få helt eller delvist afslag på aktindsigt, hvis der er "afgørende" hensyn til dig eller andre der gør det nødvendigt! Der er specielle regler for børn og unge under 18 år.

Klager

Som patient har du mulighed for at klage, hvis du er utilfreds med forskellige forhold/oplevelser i forbindelse med din undersøgelse eller behandling på et privathospital/-klinik.

Fra 1. januar 2011 skal alle konkrete klager, erstatningsanmeldelser m.v. vedrørende sundhedsvæsenet sendes til Patientombuddet. Hvis Patientombuddet ikke selv skal afgøre sagen, vil Patientombuddet sørge for, at sagen bliver behandlet af den rette myndighed.

Samtidig med etableringen af Patientombuddet forbedres patienternes klagemuligheder. Fra den 1. januar 2011 bliver det muligt at klage over samlede behandlingsforløb og få vurderet, om forløbet har været kritisabelt. Det bliver også muligt at klage over manglende efterlevelse af bl.a. frit valg-rettighederne, sygehusenes kontaktpersonordning og betaling for sygehusbehandling i udlandet.

Patientombuddet er en uvildig, statslig institution, der har patienterne og deres retssikkerhed i fokus. Ud over at sikre en grundig og kvalificeret behandling af patienternes klager, har Patientombuddet også til opgave at sikre, at sund-

hedsvæsenet lærer af fejl, så de så vidt muligt ikke gentages.

Patientombuddet er blevet etableret ved en sammenlægning af en række eksisterende myndigheder - sekretariaterne for Patientklagenævnet, Patientskadeankenævnet og Lægemiddelskadeankenævnet - ligesom Patientombuddet overtager de statslige opgaver med rapporteringssystemet for utilsigtede hændelser og om international sygesikring.

Læs mere om patientombuddet og om hvordan du klager på:

KONTAKT

Patientombuddet
Frederiksborggade 15, 2. sal
1360 København K
Tlf. 72 28 66 00
Mail: pob@patientombuddet.dk
www.patientombuddet.dk

Patientforsikring

Du kan søge erstatning i Patientforsikringen, hvis du f.eks. i forbindelse med undersøgelse eller behandling bliver påført en skade eller ulykke, svigt i det tekniske udstyr, eller at skaden kunne være undgået ved anvendelse af anden effektiv behandlingsmetode.

Du skal være opmærksom på at der er forskellige frister for anmelde af skader til Patientforsikringen. Der er også fastsat en særlig erstatningsordning for fysiske skader pga. et lægemiddel udleveret efter 1. januar 1996.

Er skaden sket efter den 1. januar 2004 omfatter forsikringen:

- alle patienter på offentlige og private sygehuse, herunder skader i forbindelse med behandling i ambulance eller på skadestedet
- bloddonorer og organdonorer
- personer, der deltager i medicinske forsøg
- alle personer, der bliver undersøgt, behandlet og plejet hos en lang række af autoriserede sundhedspersoner

Du kan få yderligere information og hjælp om erstatning på patientkontoret i din hjemregion eller du kan kontakte den private patientvejleder.

KONTAKT

Patientforsikringen
Nytorv 5
1450 København K
Tlf. 33 12 43 43
www.patientforsikringen.dk

Alle klager til Patientklagenævnet eller Patientforsikringen kan enten stiles til regionens patientkontor, der så efterfølgende er forpligtet til at få klagen adresseret til rette vedkommende. Klagen kan også stiles direkte til sygehusledelsen for det respektive sygehusområde, Patientforsikringen eller Patientklagenævnet.

Du kan finde listen over patientkontorer på Sundhedsstyrelsens hjemmeside www.venteinfo.dk

**Brancheforeningen for
Privathospitaler og Klinikker**

Børsen

1217 København K

T: +45 3374 6000

F: +45 3374 6080

E: info@privatehospitaler.dk